

EGY SZEBEN MEGYEI MAGYAR SZÓRVÁNYKÖZÖSSÉG

A legismertebb dél-erdélyi magyar szórványközösség a Szeben megyei Oltszakadátón él (Vámszer 1940, Kádár 2000). A hivatalos statisztikai adatok arról vallanak, hogy a Vöröstoronyi-szoros bejáratánál fekvő település etnikai szerkezete az utolsó másfélszáz évben gyökeresebben nem változott, ami éppen e maroknyi magyarság kivételes életképességét tükrözi. Oltszakadát kiváló példája annak, hogy egy szórványközösség megmaradásában milyen fontos szerepet játszanak a belső tudati tényezők.

A történeti kutatások azt tanúsítják, hogy jóval a szászok betelepítése előtt az Olt folyó jobb partján a magyar királyság Dél-Erdély határainak védelmére egy magyar falusort (pl. Halmágy, Árpás, Királyhalma, Hortobágyfalva stb.) hozott létre, melynek Oltszakadát is szerves részét képezte (Kósa L. 1991, Mohay 1991). Temploma a 13. században (valószínűleg 1260–1280 között) épült késői román és korai gótikus stílusban (Vámszer 1940: 46–52). A szászok megtelepedése utáni századokban szabad faluként az autonóm Királyföldhöz, azon belül pedig Szeben székhez tartozott, s a 13–14. századokban *gerébek* és *folnagok* vezették.¹⁷

A település a 16. század idején protestánsná vált, s a Berethalmon működő szász evangélikus püspökség fennhatósága alá tartozott, ennek következtében egészen a 19. századig szász lelkészek vezették a szakadati magyarság hitéletét. A település magyarsága már egy 1768-ban keletkezett és az erdélyi szász evangélikuspüspökhöz intézett német nyelvű levelében „magyar egyházközségként” definiálta önmagát, s anyanyelven prédikáló lelkészt kért. (Vámszer 1940: 32–33.)

A 15. századi nagyszebeni számadáskönyvek arról vallanak, hogy a törökök inváziója miatt a faluba Havasalföldről a Vöröstoronyi-szoroson keresztül román családok is betelepedtek. Egy 1503–1510 között végzett népszámlálás a helységben 30 román személyt említett. A két etnikai csoport együttélését a rendi korszakban egy Nagyszebenben (1582) keletkezett német nyelvű falutörvény szabályozta. A nagyszebeni tanács által jóváhagyott határozat azt sejteti, hogy a 16. század végén Oltszakadátón a románság száma jelentősen meggyarapodhatott, de a magyarok még többséget alkottak, magasabb gazdasági, társadalmi presztízzsel rendelkeztek. A faluközösség élén álló magyar *folnag* és a helyi tanács engedélye nélkül senki sem építhetett pásztor-szállást (esztenát) Oltszakadát határában, ugyanakkor irtással sem lehetett tovább terjeszkedni a település tilalmas erdejében. Új udvarok felállítását csak a nagyszebeni tanács jóváhagyásával lehetett kezdeményezni. Ha egy szakadati szabad asszony vármegyei jobbjához ment nőül, akkor azt férjével együtt el kellett űzni a faluból. A ro-

---

¹⁷ Oltszakadát egészen Trianonig adminisztratív szempontból az újegyházi (Leschirchen) járáshoz tartozott, majd 1924-től a szomszédos és román többségű Felekhez (Avrig) csatolták (lásd Vámszer 1940: 20; Binder 1982: 57–58, 322–323).

mánok kötelesek voltak kaszáláskor és szénacsinaláskor a nagyszebeni tanácsnak robotmunkával segíteni, ugyanakkor a helybéli magyar tanítónak évi 20 dénárt fizettek. A helység élén álló magyar *folnagy* munkáját két magyar és két román esküdt segítette, míg a helyi tanácsban 16 magyar és 16 román vett részt. A 16–17. század idején számuk tovább gyarapodott, s 1721-ben a 27 magyar evangélikus család mellett már több mint 100 román familia élt. A létszámában ugrásszerűen meggyarapodott románság 1749-ben már azt kérvényezte, hogy töröljék el a magyar tanítónak és a Szeben széknek járó kötelezettségeiket. (Vámszer 1940: 29–30, Binder 1982: 57–58.)

A 18. század elején Oltszakadát régebbi román lakossága görögkatolikussá vált, míg az újabban betelepültek ortodox hiten maradtak, s csak később építettek maguknak templomot. Az osztrákok 1766-ban a helyi és a környékbéli románságot kötelezően bevonták a határőrség keretébe, melyből a szabad magyar közösséget kihagyták. 1790-ben első ízben választottak román bírót a falu élére. Míg a magyarság száma és anyagi ereje a 18. században folyamatosan csökkent, addig a románság egyre több birtokot vásárolt meg. (Vámszer 1940: 34–35.)

A magyarok és a románok Oltszakadátán egészen a 19. század közepéig viszonylagos békében éltek. A balázsfalvi nagygyűlésről hazatért román fiatalok fenyegető magatartást tanúsítottak a magyarokkal szemben. Például 1848 karácsonyán, amikor a falu magyar legényei a toronyban vallásos énekekkel köszöntötték az ünnepet, néhány román lándzsás rálőtt a templomra.¹⁸ A románság előljárói józanságukkal megakadályozták a magyarok elleni súlyosabb atrocitásokat. Később éppen a magyar segédlelkész mentette meg a Bem csapatai által letartóztatott helybéli román vezetőket. (Vámszer 1940: 38.)

A magyar szabadságharc leverése utáni évtizedekben a kislétszámú oltszakadati magyarság állandó fenyegetettségben és rettegésben élt. Ugyanakkor az 1848–1849-es események jelentős mértékben elősegítették Oltszakadátán is a polgári magyar nemzettudat megerősödését. Az 1867-es osztrák–magyar kiegyezést követő évtizedekben a helységben jellegzetes disszimilációs folyamatok zajlottak. Például a férfi lakosság tudatosan „kivetkőzött” a szászoknak tartott népviseletéből, határozottan magyar anyanyelvű evangélikus lelkészt és tanítót kértek a közösség élére. A 19. század végén tovább folytatódott a helybéli románság anyagi épülése. Az 1848–1883 közötti időszakban összesen 14 magyar telket vásároltak meg a románok, ahonnan elvándoroltak a magyarok. (Vámszer 1940: 34–36.)

A falu férfi lakosságának jelentős részét 1916-ban (közvetlenül a román hadsereg Erdélybe való betörése után) Havasalföldre hurcolták. Az ott elpusztult családfők hiányát az oltszakadati magyar közösség soha sem tudta igazán pótolni vagy feledni. Emléküket

---

¹⁸ A helyi szájhagyomány egészen napjainkig megőrizte azt a történetet, hogy a templomra lövöldözők pár év alatt súlyosan megbetegedtek és hosszas kínok közepette meghaltak (lásd Vámszer 1940: 37).

a magyar evangélikus templom kertjében egy 1918-ban felállított fekete márvány obeliszk őrzi. (Vámszer 1940: 42.)

A 20. században több nyomtatott kiadvány tárgyalta Oltszakadát történetét, lakosságának eredetét, etnikai szerkezetének alakulását és folklóráját. Például Ioan Podea 1911-ben olyan román nyelvű tanulmányt jelentetett meg Nagyszebenben a falu eredetéről, mely durva hamisításaival heves indulatokat gerjesztett a település magyar lakosságában (Podea 1911). Két évtized múlva Octavian Prie mutatta be a falu történetének újabb román „olvasatát”, valamint helyi szokásait (Prie 1933). Vámszer Géza válaszként csakhamar elkészítette a helység alapos, rendszeres, rövid művelődéstörténeti és néprajzi megalapozottságú monográfiáját (Vámszer 1940). E leírások mind a mai napig alapvetően meghatározták a falu magyarságának az önmagáról és a vele együtt élő románságról alkotott képét, sztereotípiáit.

A második világháborút követő évtizedekben a totalitárius hatalom a falubeli románságot és magyarságot ideológiai, művelődési és gazdasági téren egyaránt sújtotta. Az 1962-es kollektivizálás után megindult a fiatalok tömeges migrációja városi, ipari munkahelyek felé. Ez a migráció mégsem okozta a helybeli magyarság látványos elfogyását, mivel naponta a szomszédos Felek és Mârşa ipari létesítményei felé ingázhattak. Az 1980-as években, amikor látványosan fokozódott Nicolae Ceauşescu embertelen és elnemzettelenítő diktatúrája, a románság gyűrűjében élő maroknyi magyarság fenyegettsége is egyre nőtt.

Az 1980-as évek elején ebben a faluban népköltészeti kutatásokat kezdeményeztünk, majd 1997-ben a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Nyelv és Kultúra Tanszékének diákjaival és oktatóival együtt családszerkezeti vizsgálódást végeztünk. Annak keretében családlapokkal felmértük az oltszakadati magyar közösség nemzedéki, nemi és társadalmi szerkezetét, ugyanakkor digitalizáltuk, feldolgoztuk a magyar lutheránus egyház helyi levéltárában fellelhető anyakönyvek adatait is.

A falu magyarságának egyik leghatározottabb tendenciája az elzárkózás, ami nyilvánul a településszerkezet alakulásában is. Érdekes módon a falu etnikai térszerkezete lényegesen nem módosult Vámszer Géza (második világháború előtt végzett) kutatásai óta. A magyarok továbbra is a lutheránus templom tőszomszédságában a *Felső* és az *Alsó utcában* laknak. Ugyanakkor az oltszakadati románok is előnyben részesítik az etnikailag homogén utcákat, falurészeket.¹⁹ A lutheránus templom napjainkban is a falubeli magyarság szakrális központjának számít. A később betelepedett románság máshol épített előbb görögkatolikus, majd ortodox templomot.²⁰ Mindkét etnikai csoport természetesnek véli, hogy külön-külön térben zajlik egyházi és vallási élete. Ez az elzárkózás olvasható ki a házassági anyakönyvek adataiból is. A román és a magyar családok

¹⁹ Oltszakadát község belsőségének vázlatos térképéhez lásd Vámszer 1940: 137.

²⁰ 1948–1989 között a romániai nacionalista kommunista körök betiltották a görögkatolikus egyház működését. Az oltszakadati görögkatolikus hívek az 1989-es romániai rendszerváltást követő évtizedben nem tudták visszaszerezni egykori templomukat.

mindig nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy folyamatosan megőrizték etnikai homogenitását, éppen ezért gyermekeiket óvták a vegyes házasságoktól.

Az 1906–1998 között kötött 161 házasság 60,25%-a lokálisan endogám, tehát az oltszakadati magyarok elsősorban helybéli családokból választottak élettársat. Amikor az első világháború alatt gyökeresebben megcsappant a férfilakosság, akkor előbb részlegesen feloldották a lokális és a felekezeti zártságukat. A vizsgált korszakban megkötött oltszakadati házasságok 54,65%-a felekezetiileg endogám. A helybéli magyar evangélikusok akkor is előnyben részesítették a református, az unitárius és a római katolikus felekezetű személyeket, amikor már a településen kívül kerestek élettársat. A magyar közösség felekezeti és etnikai megszínésedése elsősorban a második világháborút követő évtizedekben következett be. Érdekes tény, hogy az első román–magyar vegyes házasságot csak 1964-ben anyakönyvezték. 1974 utáni években gyakorlatilag minden második házasságot már románval kötötték. Éppen ezért a vizsgált időszakban a házasságkötések 13,67%-a etnikailag vegyes. A szakadatiak érdekes módon nem a helybéli szomszédos román fiatalokkal létesítettek párkapcsolatokat, hanem elsősorban a falu szűkebb (román többségű) környezetéből (pl. Nagyszeben, Fogaras vidékéről) választottak élettársat. Ezt a folyamatot erősen befolyásolták az iskolákban és a munkahelyeken kialakult kapcsolatok. Érdekes szakadati sajátosság az is, hogy a faluban megtelepedett etnikailag vegyes családok egészen 1965-ig gyermekeik nagyobb részét evangélikus hitre kereszteltették, magyar templomba járaták és nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy azok jól elsajátítsák a magyar nyelvet. Az 1970-es évek közepétől (amikor Románia szerte fokozódott Ceaușescu kisebbségellenes diktatúrája) a magyar származású asszonyok az etnikailag vegyesházasságokban rendszerint feladták felekezetüket. A román lelkészek az esküvő első részében átkeresztelték őket az ortodox hitre. Az 1990-es évek végén Oltszakadaton négy olyan vegyes családot találtunk, ahol a férj román volt. Gyermekeik mind jól értettek és beszéltek magyarul. Három olyan vegyes családot is regisztráltunk, ahol az asszony román volt. Az utódok mind a háromban jól beszéltek a magyart is.²¹

Megfigyelhető az is, hogy mindkét etnikai csoport kölcsönösen tiszteletben tartja a másik fél vallási hagyományait, ünnepeit és szokásait. Ha a románok húsvétja más időpontra esik, akkor azok nem végeznek zajosabb mezőgazdasági munkát, félünneplőben szomszédolnak, beszélgetéssel töltik el a napot. A falu magyarságának legjelentősebb etnikai ünnepe a húsvét hétfőn megszervezett kakasütés. Ezen az eseményen nézőkként résztvesznek a románok is. Azt azonban ironikusan jegyzik meg, hogy a feláldozásra kerülő kakast a magyar legények még most is csak azért vásárolják a románoktól, hogy ne a „saját” szárnnyasukat kínozzák halálra. (Pozsony 1998: 88–90.)

---

²¹ A falu nyelvhasználatára az jellemző, hogy a magyarok jól beszélnek a románul is, ugyanakkor csak azok a románok értenek magyarul, akik vegyes házasságokban élnek. A közvetlen szomszédok jelentős magyar szókészlettel rendelkeznek.

Oltszakadátón a falu többségi románsága és kisebbségi magyarsága között gazdasági téren egészséges együttműködés jött létre. Egészen a második világháborúig a románok elsősorban juhászattal foglalkoztak, míg a magyarok földművelésből és nagyállattartásból éltek. Mindkét etnikai közösség szoros gazdasági kapcsolatokat működtetett a Nagyszeben környékén élő szászokkal is. A cigány lakosság száma a szászok tömeges kivándorlása után a vidéken gyors ütemben megnövekedett. Az 1977-es népszámlálás közel száz roma személyt regisztrált Szakadátón is. A helységben napjainkban jóval jelentősebb a számuk, de népszámláláskor románokként definiálták önmagukat.²² A mezőgazdaság 1962-es kollektivizálása után a közép és a fiatalabb nemzedékek tagjai közül gyárakban (pl. Mârşa) keresték meg kenyerüket. Legtöbbjük az ingázó életformát választotta, de a fiatalabb nemzedékekhez tartozók sok esetben már Nagyszebenben, Fogarason vagy éppen az etnikailag homogénabb Székelyföldön alapítottak családot.

Az oltszakadati magyarok megmaradásában döntő szerepet játszott az egyház és az iskola is. A 18–19. század idején tudatosan magyar lelkészt és tanítót kértek, akik fontos szerepet játszottak a modern polgári nemzeti identitás kiépítésében, folyamatos megerősítésében és reprezentálásában. Az evangélikus lelkész a 20. század második felében, tehát a totalitárius évtizedek alatt is nagy tiszteletnek örvendett, fontos közösségformáló tevékenységet fejt ki napjainkban is. A falu magyar lakosai mindig nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy a kolozsvári püspökség lelkészt küldjön ki Oltszakadára. Jól érezték azt, hogy „pásztor nélkül hamar szétszéledhet kicsi nyájuk”. Mivel a faluban már kevés magyar gyermek él, ezért a településben csak egy összevont I–IV. osztály működik anyanyelvükön. Az 1980-as években a hatalom beszüntette a tanulók magyar nyelvű oktatását, ezáltal az etnikai és a nyelvi asszimilációt próbálták elősegíteni meg felgyorsítani. Közvetlenül az 1989-es romániai rendszerváltás után újból megszervezték a kisgyermek helybéli anyanyelvű tanítását.

A Nagyszeben szomszédságában fekvő faluban szinte napjainkigjellegzetes polgári intézmények működnek. A legény- meg a leányegylet, az asszonytársaság és a szomszédságegylet elsősorban nemzedéki és nemi alapon szerveződött, s pontosan kijelölte minden szakadati személy helyét a magyar közösség életében. Az önszerveződésnek ez az alulról építkező formája folyamatosan biztosítani tudta a maroknyi magyarság fennmaradását, jövőtudatát. Olyan kulturális és társadalmi mintát kínált fel tagjai számára, mely hatékonyan segítette azt, hogy a szakadati magyarok soha sem rendelkeztek kisebbségi komplexusokkal, nem érezték önmagukat többségi szomszédaiknál alacsonyabb rangúaknak. (Pozsony 1998: 37–61, 75–79.)

---

²² A letelepült cigányokról a magyarok meglehetősen pozitív képet élhetnek. Beszélgetéseink közben rendszerint azt hangsúlyozták, hogy azok annyira beilleszkedtek a román társadalomba és értékrendbe, hogy már nem is lehet megkülönböztetni őket egymástól. A lopást vagyis a személyi tulajdon megsértését az utóbbi két csoport „megbocsátható” bűneként nevezték meg.

Oltszakadát etnikai szerkezete 1850–1992 között a következőképpen alakult:

Év	Összesen	Román	Magyar	Német	Cigány	Egyéb
1850	1208	979	185	13	31	31
1880	1139	959	139	2	–	39
1900	1181	1009	159	11	–	2
1920	1262	1064	196	–	–	2
1941	1177	988	181	7	–	1
1966	932	754	177	–	–	1
1977	853	608	173	3	69	69
1992	730	564	163	3	–	–

A falu felekezeti szerkezete 1850–1992 között:

Év	Összesen	Ortodox	Görög-katolikus	Romai katolikus	Evangelikus	Református	Unitárius	Izraelita	Egyéb
1850	1208	858	152	1	197	–	–	–	–
1880	1139	712	272	–	149	1	–	5	–
1900	1181	760	250	7	156	5	3	–	–
1930	1172	694	289	8	169	12	–	–	–
1992	730	526	21	6	158	4	1	–	13

Oltszakadátlakosságának nemzedéki szerkezete 1998-ban:²³

Korosztály	Férfiak	Nők	Összesen
1–7	2 (1,16%)	6 (3,50%)	8 (4,67%)
8–16	9 (5,26%)	9 (5,26%)	18 (10,52%)
17–25	4 (2,33%)	6 (3,50%)	10 (5,84%)
26–40	26 (15,20%)	19 (11,11%)	45 (26,31%)
41–60	22 (12,86%)	17 (9,94%)	39 (22,80%)
61 év fölött	25 (14,61%)	26 (15,20%)	51 (29,82%)
Összesen	88 (51,46%)	83 (48,53%)	171 (100%)

²³ A felmérést Bálint Emese, Kádár Edit, Könczei Csongor és Kovács Imola végezte.

Az endogámia és exogámia alakulása Oltszakadátton a házassági anyakönyvek (1906–1998) alapján:

Év	Házasságok száma	Endogám			Exogám		
		Lokális	Felekezeti	Etnikai	Lokális	Felekezeti	Etnikai
1906	3	3	3	3	-	-	-
1907	2	2	2	2	-	-	-
1908	2	2	1	2	-	1	-
1909	1	-	-	1	1	1	-
1910	-	-	-	-	-	-	-
1911	2	2	1	2	-	1	-
1912	4	2	2	4	2	2	-
1913	-	-	-	-	-	-	-
1914	1	1	1	1	-	-	-
1915	-	-	-	-	-	-	-
1916	-	-	-	-	-	-	-
1917	1	1	1	-	-	-	1
1919	3	2	3	3	1	-	-
1920	3	3	3	3	-	-	-
1921	1	1	1	1	-	-	-
1922	2	1	1	2	1	1	-
1923	4	2	3	4	2	1	-
1924	2	1	1	2	1	1	-
1925	1	-	-	1	1	1	-
1926	5	3	3	5	2	2	-
1927	5	3	4	5	2	1	-
1928	-	-	-	-	-	-	-
1929	2	2	2	2	-	-	-
1930	4	3	3	4	1	1	-
1931	5	5	3	5	-	2	-
1932	1	1	-	1	-	1	-
1933	-	-	-	-	-	-	-
1934	2	1	1	2	1	1	-
1935	4	2	2	3	2	2	1
1936	3	3	2	3	-	1	-
1937	-	-	-	-	-	-	-
1938	2	2	2	2	-	-	-
1939	4	4	2	4	-	2	-
1944	1	1	1	1	-	-	-

Év	Házasságok száma	Endogám			Exogám		
		Lokális	Felekezeti	Etnikai	Lokális	Felekezeti	Etnikai
1945	2	1	1	2	1	1	-
1946	6	4	5	6	2	1	-
1947	2	2	2	2	-	-	-
1948	4	3	3	4	1	1	-
1949	-	-	-	-	-	-	-
1950	-	-	-	-	-	-	-
1951	3	3	3	3	-	-	-
1952	2	1	1	2	1	1	-
1953	2	2	2	1	-	-	1
1954	1	-	1	-	1	-	1
1955	3	-	-	3	3	3	-
1956	-	-	-	-	-	-	-
1957	1	1	1	1	-	-	-
1958	-	-	-	-	-	-	-
1959	3	2	2	3	1	1	-
1960	2	2	1	2	-	1	-
1961	2	-	1	2	2	1	-
1962	3	-	-	3	3	3	-
1964	2	-	1	1	2	1	1 (!)
1965	-	-	-	-	-	-	-
1966	-	-	-	-	-	-	-
1967	3	-	-	2	3	3	1
1968	1	-	-	1	1	1	-
1969	1	-	-	1	1	1	-
1970	1	-	1	1	1	-	-
1971	3	-	1	2	3	2	1
1972	3	1	3	3	2	-	-
1973	-	-	-	-	-	-	-
1974	4	1	-	2	3	4	2
1975	2	2	1	1	-	1	1
1976	-	-	-	-	-	-	-
1977	2	2	-	2	-	2	-
1978	2	1	1	2	1	1	-
1979	1	1	-	1	-	1	-
1980	-	-	-	-	-	-	-
1981	3	2	-	2	1	3	1
1982	1	-	-	1	1	1	-

Év	Házasságok száma	Endogám			Exogám		
		Lokális	Felekezeti	Etnikai	Lokális	Felekezeti	Etnikai
1983	1	1	-	-	-	1	1
1984	2	1	-	-	1	2	2
1985	1	-	-	1	1	1	-
1986	2	-	-	1	2	2	1
1987	1	-	-	-	1	1	1
1988	6	3	3	3	3	3	3
1989	2	2	2	2	-	-	-
1990	-	-	-	-	-	-	-
1991	-	-	-	-	-	-	-
1992	1	1	-	1	-	1	-
1993	2	1	-	1	1	2	1
1994	-	-	-	-	-	-	-
1995	2	-	1	1	2	1	1
1996	2	2	1	2	-	1	-
1997	2	1	-	2	1	2	-
1998	2	1	2	1	1	-	1
Össze- sen	161 (100%)	97 (60,25%)	88 (54,65%)	139 (86,34%)	64 (39,75%)	73 (45,34%)	22 (13,66%)

A keresztelesek és elhalálozások számának alakulása Oltszakadátón (1908–1997):

Év	Keresztelesek	Elhalálozások	Különbszet
1908	14		
1909	6		
1910	4		
1911	13		
1912	6		
1913	8		
1914	4		
1915	7		
1916	2	5	-3
1917	1	1	-
1918	2	3	-1
1919	7	3	+4
1920	6	1	+5

Év	Keresztelések	Elhalálozások	Különbözet
1921	8	5	+3
1922	6	5	+1
1923	5	2	+3
1924	4	5	-1
1925	6	1	+5
1926	8	3	+5
1927	3	6	-3
1928	8	4	+4
1929	4	2	+2
1930	3	3	-
1931	3	1	+2
1932	7	5	+2
1933	8	4	+4
1934	4	2	+2
1935	8	5	+3
1936	3	1	+2
1937	9	5	+4
1938	7	3	+4
1939	3	3	-
1940	4	7	-3
1941	5	1	+4
1942	4	7	-3
1943	3	3	-
1944	1	2	-1
1945	2	2	-
1946	2	1	+1
1947	5	4	+1
1948	5	3	+2
1949	6	1	+5
1950	3	2	+1
1951	4	3	+1
1952	3	-	+3

Év	Keresztelések	Elhalálozások	Különbözet
1953	-	2	-2
1954	7	2	+5
1955	6	5	+1
1956	6	3	+3
1957	3	2	+1
1958	4	5	-1
1959	3	2	+1
1960	-	2	-2
1961	2	3	-1
1962	7	1	+6
1963	4	1	+3
1964	6	1	+5
1965	4	7	-3
1966	2	2	0
1967	4	1	+3
1968	6	5	+1
1969	2	1	+1
1970	2	1	+1
1971	8	3	+5
1972	5	3	+2
1973	4	1	+3
1974	4	-	+4
1975	4	2	+2
1976	8	8	0
1977	6	3	+3
1978	4	3	+1
1979	2	2	0
1980	3	3	0
1981	3	1	+2
1982	4	3	+1
1983	3	5	-2
1984	2	2	0

Év	Keresztelések	Elhalálozások	Különbözet
1985	3	2	+1
1986	1	2	-1
1987	1	1	0
1988	5	2	+3
1989	7	4	+3
1990	4	1	+3
1991	2	1	+1
1992	3	1	+2
1993	4	3	+1
1994	-	2	-2
1995	3	2	+1
1996	1	2	-1
1997	3	2	+1